

EKSKLUSIF

LAKAR PETA SEBELUM SERANG

■ Portugis tawan Melaka kerana kedudukan strategik sebagai pusat perdagangan terpenting di Nusantara

Oleh Syazwan Msar,
mohdsyazwan@hmetro.com.my
Goa (India)

Portugis sudah melakar terlebih dahulu peta dan kedudukan kubu pertahanan yang akan dibina di Melaka sebelum menyerang empayar kebanggaan Melayu itu.

Perkara itu ada asasnya apabila peta berkenaan yang bertarikh 1508 dilakar oleh Afonso de Albuquerque ditemui dalam catatannya sebelum mengambil alih Melaka pada 1511.

Pensyarah Kanan Jabatan Bahasa Melayu Fakulti Bahasa Moden dan Komunikasi Universiti Putra Malaysia (UPM) Dr Rohaidah Kamaruddin berkata, Portugis mahu me-

“Empayar Melaka begitu luas malah lebih besar daripada kerajaan lain seperti Vijayanagara dan Siam dengan perdagangan menjadi antara sumber utama”

Dr Rohaidah Kamaruddin

nawan Melaka berikutan kedudukan yang strategik selain mahu mengembang ajaran Kristian di nusantara.

“Mengikut catatannya, Melaka adalah sebuah pusat perdagangan yang terpenting di nusantara ini dengan pelbagai bangsa

dan negara datang untuk berdagang.

“Pada ketika itu, empayar Melaka begitu luas, malah lebih besar daripada kerajaan lain seperti Vijayanagara dan Siam dengan perdagangan menjadi antara sumber utama,” katanya.

Beliau berkata, catatan pelayar Portugis itu penting sebagai sumber rujukan untuk mengenal pasti kedudukan

sebenar pusat pemerintahan kerajaan Melayu Melaka pada zaman itu.

“Jika dilihat pada peta Melaka atau dikenali sebagai Malucos ketika itu jajahan takluknya begitu luas merangkumi Semenanjung Malaysia, Singapura, dan sebahagian besar Sumatera.

“Oleh itu, Portugis mahu menjadikan Melaka sebagai pusat pentadbirannya dalam usaha menawan beberapa kerajaan lain dan ia dibuktikan apabila mereka sudah menyerang sebanyak dua kali sebelum menawannya,” katanya.

Menurutnya, peta berkenaan dilakar bagi memudahkan Portugis menyusun atur pentadbiran mereka selepas mengambil alih Melaka.

“Portugis hanya mengambil alih pentadbiran Melaka termasuk bangunan yang sebelum ini didirikan Kesultanan Melayu Melaka,” katanya.

TUGU peringatan lima pahlawan Melaka iaitu Laksamana Hang Tuah, Jebat, Lekir, Lekiu dan Kasturi di Hang Tuah Centre di Perkampungan Hang Tuah, Dayang, Melaka.

LAPORAN Harian Metro,
kelmarin.

LAPORAN Harian Metro,
semalam.

Istana di Bukit Serindit

Goa(India): Pelan susun atur kedudukan kota Melaka yang dilakar Afonso de Albuquerque pada 1508 dipercayai menggambarkan keadaan sebenar pusat pemerintahan pada zaman Kesultanan Melayu Melaka.

Pensyarah Kanan Jabatan Bahasa Melayu, Fakulti Bahasa Moden dan Komunikasi Universiti Putra Malaysia (UPM) Dr Rohaidah Kamaruddin berkata, Portugis hanya membina beberapa bangunan seperti gereja dan Kota A Famosa manakala kedudukan penempatan termasuk istana dikekalkan.

Beliau berkata, kemungkinan istana pada zaman Kesultanan Melayu Melaka terletak di Bukit Serindit berdasarkan lakaran pelan terbabit.

"Kota A Famosa terletak di Bandar Hilir, Melaka, sebenarnya bukan pusat utama pentadbiran Portugis kerana bangunan terbabit adalah pintu masuk ke tempat berkenaan sahaja.

"Malah, bangunan berkenaan dibina bagi menangkis serangan daripada pihak musuh saja dengan dikelilingi tembok selain terdapat penempatan dan pusat perniagaan di dalamnya," katanya ketika ditemui.

Pusat pentadbiran yang ber keluasan lebih 1.5 hektar itu turut menunjukkan sekurang-ku-

rangnya tiga gereja dibina khusus mu-baligh Kristian menyebar dakwah mereka.

"Afonso de Albuquerque mengambil alih istana dengan menjadikannya sebagai pusat pemerintahan kerana kedudukan strategik iaitu berada di atas bukit sesuai meninjau kawasan perairan.

"Portugis juga meletakkan meriam mereka di kawasan berbukit dan berhampiran perairan bagi menangkis serangan musuh," katanya.

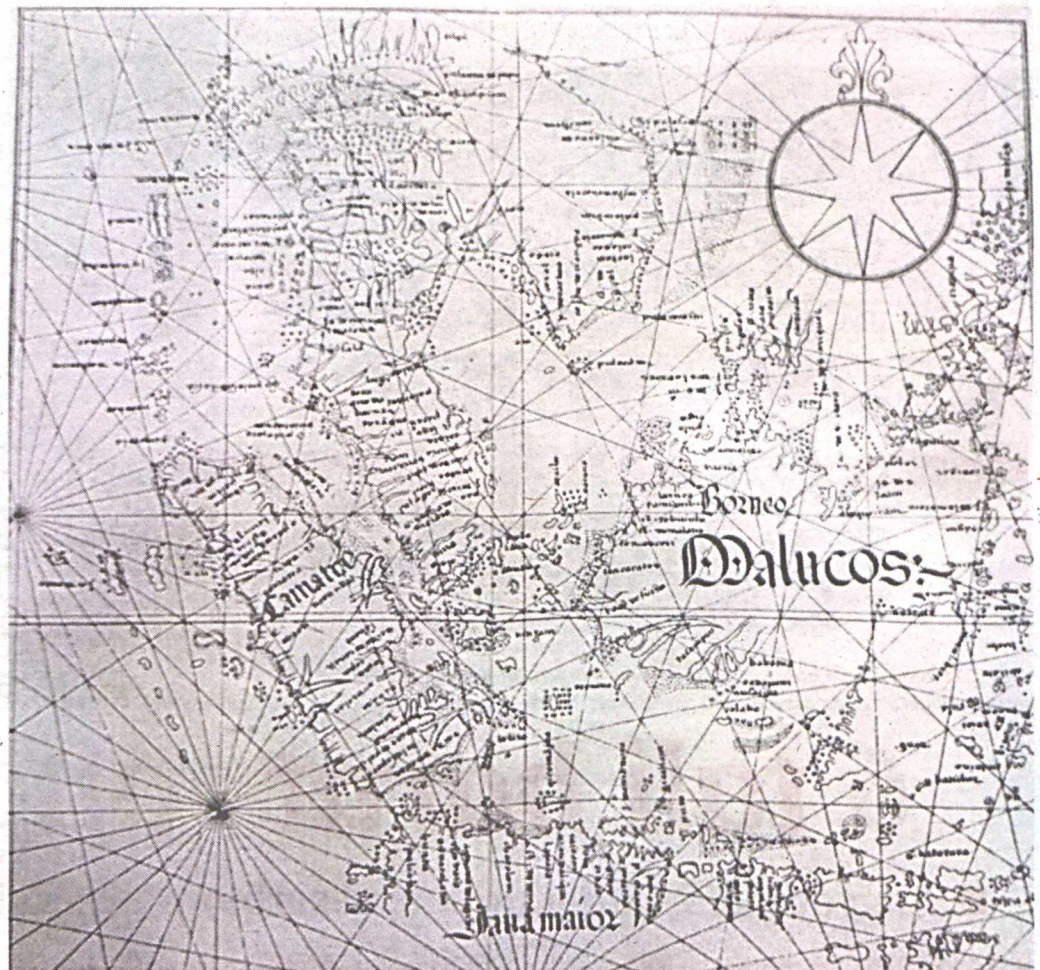
Beliau berkata, peta berkenaan boleh dijadikan sebagai panduan untuk mencari bukti arkeologi dan artifak berkaitan empayar pemerintahan Melaka dahulu.

"Berdasarkan lakaran pelan berkenaan, banyak kawasan bersejarah berkenaan kini sudah dibangunkan untuk projek pembangunan dan ada antaranya kemungkinan mempunyai sejarah bernilai untuk negara.

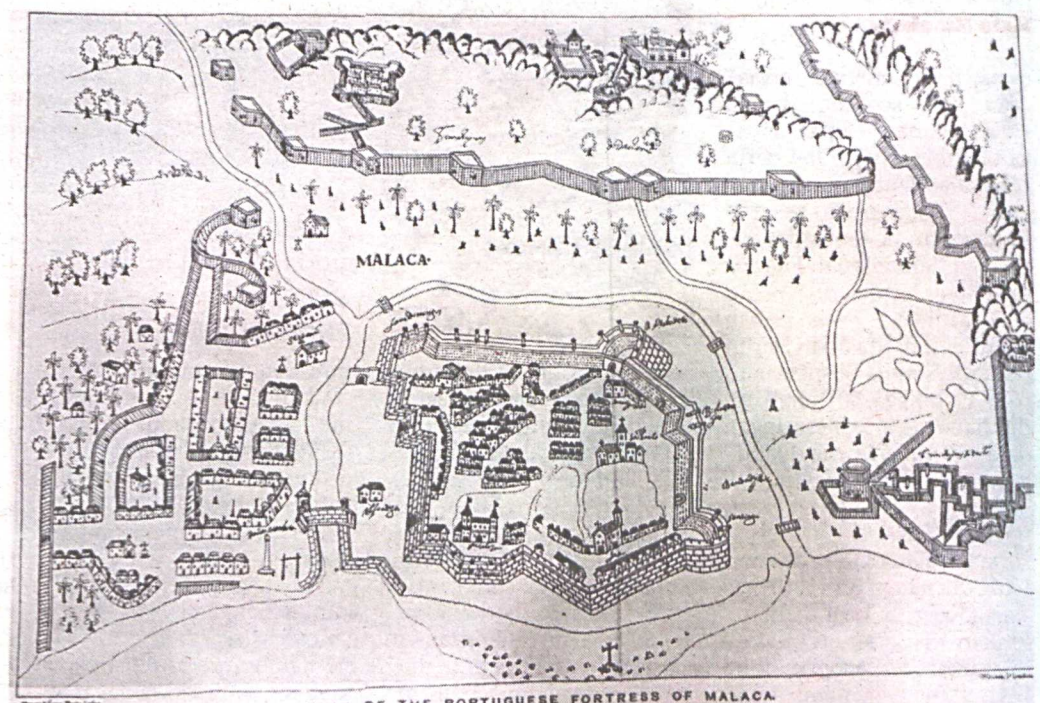
"Selain itu, kedudukan sebenar istana juga boleh ditafsirkan menerusi pelan berkenaan kerana Portugis hanya mengambil alih bangunan ketika era kegemilangan Kesultanan Melayu Melaka dan bukannya membina semula," katanya.

SUASANA dan penempatan Melaka pada tahun 1508 seperti yang digambarkan dalam catatan pengembaraan pelayar Portugis Afonso De Albuquerque.

SALINAN lakaran peta Afonso Al Boquerque tahun 1508.

SALINAN lakaran kedudukan kubu Portugis di Melaka seperti digambarkan Afonso Al Boquerque.

